

Franckesche Stiftungen zu Halle

Io. Anast. Freylinghsii, Pastoris Vlriciani Et Gymnasii Scholarchae, Fvndamenta Theologiae Christianae, In Doctrinis Fidei Ex Verbo Dei Perspicve ...

Freylinghausen, Johann Anastasius

Halis Magdeb., MDCCLXXV.

VD18 13062689

Caput Primum De Persona Christi.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-206191

CAPVT PRIMVM

DE

PERSONA CHRISTI.

§. I.

Quot in
Christo
naturæ?

In Christo *duæ* diuersæ sunt *naturæ*, *diuina* et *humana*, quæ archissime et inseparabiliter vnitæ sunt et vnā personam constituunt.

§. II.

Præcipua
quæstio
in doctrina
de diuinitate
Christi
quænam?

Antequam demonstramus, esse in Christo diuinam naturam, siue Christum esse verum Deum, *præcipuam questionem*, ad quam omnia in hac materia redeunt, intelligamus oportet. Hæc autem quæstio est huiusmodi: Vtrum Christus Iesus per naturam nudus homo, et per exaltationem demum Deus factus, adeoque *filius* a Deo per gratiam *adoptatus* sit; an vero ipsa *natura* et *essentia* verus Deus, et hoc ipsum per æternam generationem a Patre adeptus, adeoque eiusdem, cuius Pater, *essentiæ*, *potentiæ* et *gloriæ* sit? Illud erroneæ Socinianorum scholæ docent; hoc salutaris doctrina, quam in verbo suo patefecit Deus, adseuerat.

§. III.

Veritas
diuinæ
naturæ
Christi
vnde probatur?

Veritas igitur diuinæ naturæ in Christo adseritur et demonstratur:

I. Ex diuinis nominibus, quæ Christo, et quidem eo sensu, quo soli Deo pro-

pro-

propria sunt, in sacra scriptura tribuuntur, Io. I, 1. 2. Act. XX, 28. In his dictis vocabulum *Deus* de Christo sensu maxime proprio, non autem eo, quo angelis et magistratibus tribuitur, accipiendum est, 1 Cor. VIII, 5. Io. X, 34-36. quod præter sermonis cohærentiam et alia loca, quæ de diuinitate Christi agunt, illa etiam dicta confirmant, in quibus cum singulari emphasi *verus Deus, Deus super omnia collaudandus in sempiternum, magnus Deus* vocatur, e. g. 1 Io. V, 20. Rom. IX, 5. Tit. II, 13.

II. Ex collatione locorum scripturæ veteris et noui testamenti, quorum in his de Christo explicantur, quæ in illis vero et essentiali Deo diserte tribuuntur. Ita inter se conferenda sunt Num. XXI, 5. 6. et 1 Cor. X, 9. Ies. VI, 1. seqq. et Io. XII, 40. 41. Ps. LXVIII, 19. et Eph. IV, 8. Ps. XLV, 7. et Hebr. I, 8. 9. Ps. XCVII, 7. et Hebr. I, 6. Ps. CII, 26. et Hebr. I, 10. 11. 12. Ps. CX, 1. et Hebr. I, 13. et alia loca plura.

III. Ex æterna Filii generatione ex essentia Patris. Vid. Ps. II, 7. Mich. V, 1. 2. Hebr. I, 3. *LUTHERVS* in tria symbola christianæ fidei, Tom. VII. Wirteb. fol. 144. a. (Tom. VI. Alt. fol. 1262. b.) „Creatam lucem non aliunde scriptura or-
tam esse dicit, nisi ex tenebris, hoc est, ex
nihilō. Sed heic dicit textus, quod Chri-

D 2

„stus

„*stus sit splendor, non ex tenebris lucens, et*
 „*quod tenebrae non produxerint ipsum, nec*
 „*luceat ex nihilo sed luceat ac resplendeat ex*
 „*ipsa claritate Patris, hoc est, ex interna et na-*
 „*turali illius diuinitate et essentia.*” Huc spe-
 ctant omnia loca, in quibus Deus *Pater* Do-
 mini nostri Iesu Christi, et Christus *Filius* Pa-
 tris appellatur. Io. I, 14. 18. III, 16. V, 18.
 Rom. VIII, 32. Col. I, 15. Hebr. I, 4. 5.

IV. Ex diuinis attributis, quæ
 scriptura æque Filio adsignat atque Patri.
 Vid. Exod. XXIII, 20. 21. quæ sunt (1) *ater-*
nitas, Io. I, 1. 15. 27. VIII, 58. XVII, 5.
 Apoc. XXII, 13. (2) *omnipotentia*, Io. X,
 28. Phil. III, 21. (3) *omniscientia*, Io. II,
 24. 25. XXI, 17. Hebr. IV, 13. Apoc. XXI,
 23. (4) *omnipresens*, Matth. XVIII, 20.
 Eph. I, 23. Apoc. I, 13. II, 1.

V. Ex diuinis operibus, quæ
 Christo competunt, (1) nimirum ex *crea-*
tione, Io. I, 3. Hebr. I, 10. Col. I, 16. (2)
 ex *conseruatione*, Hebr. I, 3. Io. V, 17. (3)
 ex *eduçtione* *Israëliitarum ex Aegypto*, Exod.
 III, 2-6. coll. XXIII, 20. 21. (4) ex *resuscit-*
atione mortuorum, propria quidem virtute
facta, Io. V, 21. 28. 29. et reliquis eius mi-
 raculis omnibus, Io. XIV, 10. 11. *LVTHE-*
RVS in Io. I. Tom. VI. Altenb. fol. 1174. b.
 „*Quemadmodum Deus per verbum (hoc est,*
 „*Christum, Filium suum) creauit calum et*
 „*ter-*

„terram: ita etiam Christus, quidquid vo-
 „luit, effecit et egit, non nisi per prolatum
 „verbum fecit, e. g. Talitha kumi, hoc est,
 „puella surge. „ cetera. (5) ex redemptione
 generis humani, Act. XX, 28. **LVTHERVS**
 in Comment. ad Galat. c. III. Tom. V. Wit-
 teb. fol. 350. a. (Tom. VI. Alt. fol. 702. a.)
 „Abolere peccatum, destruere mortem, au-
 „ferre maledictionem in se ipso, et donare
 „iustitiam, vitam in lucem producere, adfer-
 „re benedictionem, hoc est, in nihilum redi-
 „gere hac, et creare illa, sunt solius diuinæ
 „potentiae opera. Quia vero scriptura tribuit
 „Christo ista omnia, ideo ipse est vita, iustitia
 „et benedictio, quæ naturaliter et substantia-
 „liter Deus est. „

VI. Ex diuino cultu, qui Chri-
 sto debetur, et re ipsa præstatur.
 Vid. Io. V, 23. XIV, 1. Hebr. I, 6. Apoc.
 V, 13. 14. Matth. XXVIII, 19.

§. IV.

Officium nostrum secundum hanc do- Quod-
 ctrinam est, (1) Christum, seruatorem no- nam offi-
 strum, vt verum, magnum et supra omnia cium no-
 laudandum Deum omni tempore suppliciter strum se-
 ac demisse colere. vid. §. III. n. VI. (2) Li- cundum
 benti animo sanctæ ipsius voluntari obtem- hanc do-
 perare, Luc. VI, 46. coll. 1 Petr. III, 6. ctrinam?

§. V.

Hæc doctrina de Domini nostri Iesu Quod-
 Christi diuinitate magnam nobis adfert con- nam sola-
 sola-
 tium?

solationem, quandoquidem firmiter nobis persuadere possumus, (1) quod meritum et satisfactio eius infinitæ virtutis et valoris sit. *LVTHERVS* in Io. XIV. Tom. VII. Alt. fol. 92. b. „*Si credo, Christum nudum hominem pro me passum esse, Christus ille parui mihi pretii seruator est, ipse seruatoris indigens. Si autem hunc thesaurum et hoc pondus adnecto, quod Christus verus Deus et homo pro me mortuus sit, peccatum omne, mors, orcus et miseria ac meror omnis hoc ipso preponderatur.*” (2) Quod satis virium et facultatis habeat ad tuendum nos ab omnibus aduersis et dandum nobis ad hanc et futuram vitam necessaria. Ies. VIII, 9. 10.

§. VI.

De incarnatione Christi quid notandum?

Præter diuinam, in persona Christi etiam *humana natura* est, adeoque non tantum verus Deus est, sed verus etiam homo. Qua de re notandum, (1) quod ipse a Spiritu sancto in utero Mariæ virginis *conceptus*, Ies. VII, 14. Matth. I, 18. 20. Luc. I, 35. (2) Quod adeo *verus homo* factus sit, quod ad essentiam eiusdem, cuius nos, naturæ Hebr. II, 14. 17. Rom. IX, 5. Gal. IV, 4. non solum vero ac naturali corpore et omnibus corporis membris, perinde ac nos, sed humana etiam anima præditus, Matth. XXVI, 38. Luc. XXIII, 43. 46. (3) Quod simul cum et in ista humana natura *humanas imbecillitates* adsumserit, tam eas, quæ etiam

etiam sine peccato huic naturali vitæ, cum futura æterna vita comparatæ, conueniunt, e. g. comedere, bibere, dormire, ceteras, quam illas, quæ ex peccato omnibus in vniuersum hominibus adhaerent, in Christo autem in statu exinanitionis vitio caruerunt, Matth. IV, 2. Io. XIX, 28. IV, 6. XI, 33. XII, 27. Hebr. II, 17. IV, 15. Vitiōsas autem imbecillitates non adsumsit, 2 Cor. V, 21. Hebr. IV, 15. VII, 26. Io. XIV, 30. 31. I Io. III, 5. I Petr. I, 19. Pri- Cur Chri-
mi generis humanas infirmitates adsumsit, stus alias
vt pati ac mori, secundi vero generis, vt infirmita-
misericors fieri et nostris infirmitatibus adfi- tes adsum-
ci posset; Hebr. II, 17. 18. IV, 15. Ter- sit, alias
tiii generis infirmitates noluit adsumere, vt non ad-
sumsit?
se pro nobis sanctum et mundum sacrificium tradere, atque ita a peccato et morte nos vere liberare posset. *LUTHERVS* Conc. in Gen. III, 15. Tom. II. Alt. fol. 879. a. „Pec-
„cator peccatorem, aut fur furem a patibula
„liberare non potest, homo frugi et innocens
„id faciat oportet. Si igitur Christus opem
„et salutem nobis indigentibus ferre velit,
„conceptio et natiuitas eius pura et sancta sit, Quomo-
„neceffe est.„ Ex quibus omnibus Christi do hoc ad
erga nos amorem cognoscere et celebrare, vilitatem
eius item exemplum in hoc ipso imitari de- nostram
bemus, vt aliorum infirmitates non solum referen-
dum?
toleremus, sed etiam (non quidem expian-
di causâ, sed beneficio mutuæ communio-

nis in Christo) nostras faciamus, quemadmodum Christus non solum infirmitates nostras in nobis tolerauit, sed etiam in se recepit. Rom. IX, 2. XV, 1-4. 1 Cor. IX, 22. Gal. VI, 2. *LUTHERVS* Postill. Eccles. in epist. domin. II. Aduent. (Tom. XIII. Lips. fol. 40. b. fin.) „D. Paulus hoc ipsum dicit „Dei gloriam per Christum instauratam, eo, „quod nos adsumsit, et peccata nostra aboleuit. „Ita aliorum peccata, onera et infirmitates „in nos recipere, tolerare, emendare, eisque „succurrere debemus. Hoc si peccatores audiunt vel sentiunt, bono animo in Deum esse „incipiunt, et, quam bonus, inquirunt, quam „propitius Deus et verus Pater is est, qui „eiusmodi habet populum, ab illisque requirit, ut nos miseros et infirmos peccatores ne „iudicent, condemnent vel despiciant, sed „adsumant, sed inuent, sed tractent, ac si „nostra peccata nostræque infirmitates sunt ipsorum sue. Quis talem Deum non amet, „laudet, celebret, honoret, et ex toto animo „omnia ei commendet? Quis ille ipse futurus „est, si populum suum esse vult huiusmodi? „

§. VII.

Quomodo vnio
diuinæ et
humanæ
naturæ
vocatur?

Diuina et humana natura in Christo intime et ætissime invicem vnitæ sunt atque coniunctæ; quæ admiranda et inseparabilis vnio ac coniunctio dici solet vnio personalis, quippe in qua duæ naturæ conueniunt, nec tamen nisi vnā personam constitu-

stituunt, 1 Tim. II, 5. III, 16. 1 Cor. VIII, 6. Io. I, 14. Col. II, 9. Hebr. II, 14. 16. *LVTHERVS* in Io. cap. I. Tom. VI. Alt. fol. 1184. a. „*Origenes hanc unionem comparat cum ferro candenti. Quemadmodum ignis ferrum penetrat et permeat, ferroque omni sese miscet; ita VERBUM AETERNUM humanam naturam adsumsit eamque divina luce et vita repleuit, humana etiam natura cum VERBO ita unita est, quemadmodum ferrum ab igne penetratur.*„

§. VIII.

Ex hac arctissima et personali vnione et haec perso-
 communione naturarum existit mutua idio-
 matum vtriusque communicatio. Huius ve-
 ne existit?
 ro communicationis tria sunt genera. Pri-
 Quomo-
 mum genus continet istos loquendi modos, do ista
 quibus ea, quae humanae naturae propria commu-
 sunt, de Christo, vt Deo; et quae diuina nicatio
 naturae propria sunt, de eodem, vt homi-
 idioma-
 ne, praedicantur, v. g. *Filius Dei natus est ex* rum diui-
muliere, Gal. IV, 4. *Auctor vitae occisus est*, ditur?
Act. III, 15. Dominus gloriae cruci adfixus,
1 Cor. II, 8. Filius hominis adscendet eo, ubi
erat. Io. VI, 62. Secundum genus est,
 quando de operibus et actionibus officii
 Christi sermo est, vt ambae naturae operen-
 tur coniunctim, quaeque quod suum est,
 cum communicatione alterius. Eo referendae
 sunt hae et aliae huiusmodi propositiones:
Deus ecclesiam suo sanguine comparauit, Act.

XX, 28. *Semen mulieris conteret tibi caput, et tu illi calcem illides*, Gen. III, 15. *Christus nos a legis execratione adseruit, factus pro nobis execratio*. Gal. III, 13. *Tertium genus in eo consistit, quod diuinæ proprietates et perfectiones humanæ Christi naturæ tribuuntur. Et speciatim quidem omniscientia*, Io. II, 24. 25. XXI, 17. *omnipræsentia*, Eph. I, 23. IV, 10. Matth. XVIII, 20. XXVIII, 20. *omnipotentia*, Matth. XXVIII, 18. *potestas remittendi peccata*, Matth. IX, 6. I, 21. *virtus viuificandi*, Io. V, 21. VI, 51. *potestas iudiciaria*, Io. V, 22. 27. *cuius adorationis*, Phil. II, 9-11. Vbi notandum, omnes istiusmodi proprietates diuinitati per essentiam, humanitati autem per vnionem personalem competere.

§. IX.

Quod- *Officium nostrum secundum hanc doctrinam est, (1) fidelissimo seruatori nostro pro incarnatione immortales gratias agere; (2) cauere, naturam nostram, quam Christus in hypostasim suam adsumsit, contaminari? nemus; 1 Cor. VI, 13. (3) cum Christo spiritualiter et mystice vniri, vt in ipso diuina et humana natura personaliter vnita sunt, 1 Cor. VI, 17.*

§. X.

Quid solati- *Ex doctrina de humanitate Iesu Christi ex hac sti, eiusque inseparabili et indissolubili conjunctione cum diuina natura fluit solatium,*
(1)